

STRATEGI
PROGRAM
PLAN
POLICY

▶ **RIKTLINJER**

REGLER

RIKTLINJER FÖR SMÅ AVLOPP 2023 - 2026



HÖGANÄS
KOMMUN



Fastställt av: Bygg- och miljönämnden §150-2023-06-14

Datum: 2023-06-14

För revidering ansvarar: Miljöavdelningen

För eventuell uppföljning och tidplan ansvarar: Miljöavdelningen

Dokumentet gäller för: Miljöavdelningens tillsyn av små avlopp

Dokumentet gäller: Tills revidering sker, dock längst till 2026-12-31





Innehållsförteckning

Ordlista	4
Inledning.....	6
Historik	6
Karta över små avlopp maj 2023.....	7
Lagstiftning	8
Grundkrav	8
Särskilt skyddsvärda områden	9
Bedömning av skyddsnivåer vid tillståndsprövning	11
Krav vid provning.....	12
Rutiner för arbetet med små avlopp	15
Att underlätta för kretslopp.....	16
Miljöavdelningens arbetsplan 2023-2026	17





ORDLISTA

Avloppsslam	Slam från avloppsreningsverk, slamavskiljare eller liknande anordningar som behandlar avloppsvatten från hushåll eller tätorter, eller från andra reningsverk som behandlar avloppsvatten med liknande sammansättning.
BDT-vatten	Bad- disk och tvättvatten.
BOD	Biochemical Oxygen Demand, biokemisk syrgasförbrukning. Anger mängden syre som går åt för att biologiskt bryta ner organiskt material. Oftast används BOD ₅ eller BOD ₇ vilket innebär att mätningen genomförs under 5 alternativt 7 dygn.
Dagvatten	Nederbördsvatten, det vill säga regn- eller smältvatten som ytligt avrinner från gårdar, tomter, gator, vägar, tak och liknande.
Dränering	Avvattning av mark genom avledning av sjunkvatten och grundvatten i rörledning eller dike.
Recipient	Kallas det vattendrag, sjö eller hav som avlopps- eller dagvatten leds till.
Hushållspillvatten	Spillvatten från bostäder och serviceinrättningar vilket till övervägande del utgörs av toalettvatten och/eller BDT-vatten.
Minireningsverk	Teknik som med hjälp av mekanisk, kemisk och ofta biologisk rening av föroreningar i samma anläggning.
Personekvivalent (PE)	Med en personekvivalent menas den mängd BOD som motsvarar det genomsnittliga dagliga BOD-utsläppet per person. En PE motsvarar 70 g BOD ₇ /dygn.
Poler-steg	Syftet med poler-steget är att reducera smittämnen och anläggs efter en reningsanläggning. I vissa fall beroende på val av efterbehandling fungerar den även som en säkerhetsbarriär vid driftstörningar.
Sakkunnig	Person som genom yrkeserfarenhet, deltagande i utbildningar eller på annat sätt har tillräckliga kunskaper för att utföra det arbetet som avses.
Tot-P	Total, både partikelbunden och löst fosfor.





Tot-N	Total, både partikelbundet och löst kväve.
VISS	Vatten Informations System i Sverige är en databas med klassningar och kartor över alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.
Perkolationsstest	Perkolationsstest visar hur bra marken är på att infiltrera vatten under lång tid. Vid perkolationsstest får man fram ett LTAR-värde.
LTAR-värde	LTAR-värdet anger hur många liter slamavskilt hushållspillvatten per kvadratmeter och dygn som infiltrationsytan kan belastas med. Detta används sedan för att dimensionera anläggningen.





INLEDNING

Utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten medför risk för övergödning, syrebrist och smittspridning. Om otillräckligt renat avloppsvatten släpps ut finns risk att grundvatten och dricksvattenbrunnar förorenas. Dåligt fungerande avlopp kan sprida smittämnen till närliggande vattenförekomster där människor vistas eller badar. Djur som dricker förorenat vatten kan också bli sjuka.

Vattendraget Oderbäcken i Höganäs har i dag dålig ekologisk status. Vattendraget Görslövsån i Höganäs har otillfredsställande ekologisk status. Båda är klassade med betydande påverkan från enskilda avlopp. Risk föreligger för övergödning på grund av belastning av näringsämnen som totalfosfor, nitrat och för Görslövsån även ammoniak.

Syftet med bygg- och miljönämndens ”Riktlinjer för små avlopp” är att ge interna riktlinjer för nämndens och miljöavdelningens arbete med avloppsanläggningar både inom och utanför kommunens verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp.

Totalt är det cirka 500 hushåll som har enskilda avloppsanläggningar i Höganäs kommun. Övriga hushåll är anslutna till kommunalt spillvattennät eller är fritidshus utan indraget vatten.

Naturvårdsverkets allmänna råd gäller för avloppsanläggningar dimensionerade för 5-25 pe. Sedan 2008 är även avloppsanläggningar dimensionerade för 26-200 pe tillståndspliktiga enligt 13 § i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Vid prövning av små avlopp 1- 25 personekvivalenter (pe) utgår vi från Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar (HVMFS 2016:17) och från dessa riktlinjer.

En bedömning utifrån lokala förutsättningarna måste alltid göras vilket innebär att avsteg kan behöva göras. Riktlinjerna ska revideras en gång vartannat tredje år eller vid behov.

Riktlinjerna kommer att vara en bilaga till kommunens nya vattentjänstplan som arbetas fram under 2023. Dessa riktlinjer ersätter tidigare ”Riktlinjer för tillsyn av enskilda avlopp 2019-2020”.

HISTORIK

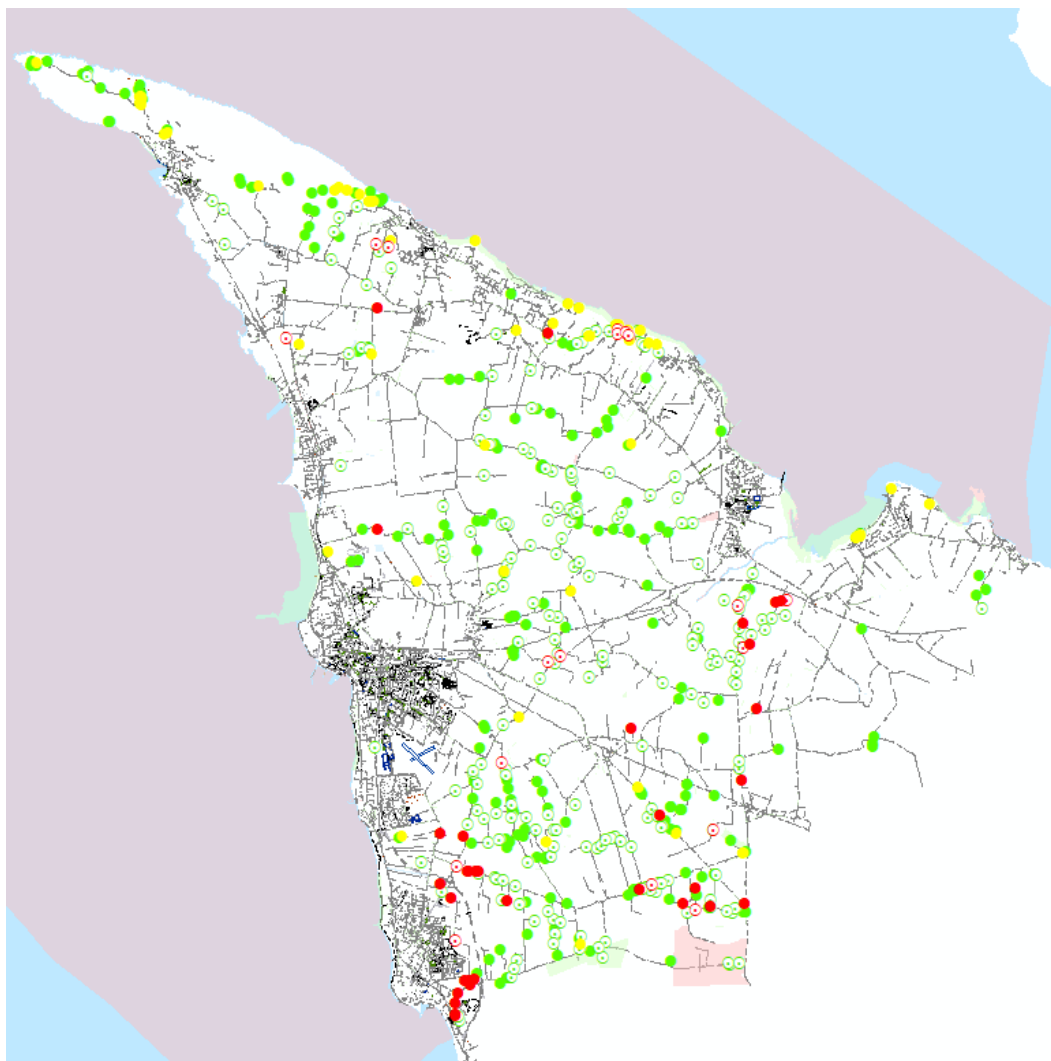
Sedan 1992, när miljöavdelningen gjorde den första sammanställningen av antalet enskilda avlopp, har det totala antalet enskilda avlopp i kommunen minskat kraftigt, från över 1 900 till cirka 500.

Minskningen beror på att ett stort antal fastigheter på landsbygden har anslutits till kommunalt VA. Bland de största utbyggnadsprojekten sedan 1992 kan nämnas Farhult, Norra Häljaröd och delar av Jonstorp. Men även att krav ställts på de fastighetsägare vars avlopp varit undermåligt och där kommunal inkoppling till spillvattennätet inte varit möjlig.





KARTA ÖVER SMÅ AVLOPP MAJ 2023



Röda punkter är antingen små avlopp med brister som behöver åtgärdas eller fastigheter som inom närtid kommer att anslutas till kommunala spillvattennätet.

Röd punkt tas inte bort från kartan förrän slutintyg har inkommit och ärendet kan avslutas. Detta innebär att en del av punkterna har fått tillstånd att åtgärda bristfälligt avlopp men slutintyg inte har inkommit.

**För förklaring av olika avloppsklasser se under rubrik "Interna principer för arbetet med små avlopp"*





LAGSTIFTNING

Miljöbalken och lokala föreskrifter

Avloppsvatten ska enligt miljöbalken (SFS 1998:808) 9 kap 7 § avledas och renas eller tas omhand så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Enligt 12 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att i vattenområde, släppa ut avloppsvatten från vattentoalett eller tätbebyggelse om avloppsvattnet inte har genomgått längre gående rening än slamavskiljning. Vattenområde definieras i 11 kap 4 § miljöbalken som ett område som täcks av vatten vid högsta förutsägbara vattenstånd. I förarbetena till miljöbalken nämns exempel på vattenområden såsom sjöar, vattendrag, diken och kärr. Innan inrättandet av en avloppsanordning med vattentoalett krävs tillstånd enligt 13 § förordningen om miljöfarlig verksamhet (1998:899). Tillstånd krävs också vid anslutande av vattentoalett till befintlig anläggning. Enligt lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön 2 § krävs anmälan till bygg- och miljönämnden för att inrätta förmultningstoalett, kem-, el/förbrännings- eller frystoalett.

Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållspillvatten (HVMFS 2016:17)

Allmänna råd är Havs- och vattenmyndighetens tolkning av gällande lagstiftning och innehåller generella rekommendationer om tillämpning av lagar och regler. År 2016 kom nya allmänna råd för små avlopp (upp till 25 pe) från Havs- och vattenmyndigheten (HVMFS 2016:17). I råden ställs krav på anordningarnas funktion i stället för deras konstruktion. Enligt råden är det tillsynsmyndigheten i respektive kommun som ska bedöma i vilka delar/områden av kommunen som det ställs strängare reningskrav. Olika krav kommer att ställas beroende på om det råder en normal skyddsnivå eller hög skyddsnivå i det område fastigheten ligger. Det finns en uppdelning av funktionskraven i normal och hög skyddsnivå avseende hälsoskydd och miljöskydd.

Grundkrav

- A. Dag- och dräneringsvatten leds inte till spillvattenanordningen.
- B. Avloppsanordningen är, med undantag för eventuell infiltrerande del, tät för att hindra in och utläckage av vatten.
- C. Avloppsanordningens funktion är enkel att kontrollera.
- D. Avloppsanläggningen är utformad så att underhåll och service underlättas.
- E. Avloppsanordningen anläggs på ett sådant sätt och på en sådan plats att dess funktion kan upprätthållas under anordningens livslängd.
- F. Avloppsanordningen åtföljs av en drift- och underhållsinstruktion från leverantören som innehåller de uppgifter som behövs för att säkra anordningens funktion.
- G. Avloppsanordningen är, i den mån det behövs, försedd med larm om det uppstår drift-, eller andra funktionsstörningar.
- H. Det finns möjlighet att ta prov på det avloppsvatten som kommer ut från anordningen i annat fall än när avloppsvattnet leds till en sluten behållare





Hälsoskydd

Normal nivå

- A. Utsläpp av avloppsvatten medverkar inte till en väsentligt ökad risk för smitta eller annan olägenhet, t.ex. lukt, där människor kan exponeras för det, exempelvis genom förorening av dricksvatten, grundvatten eller badvatten.
- B. Den hantering av restprodukter från anordningen som äger rum på fastigheten, kan skötas på ett hygieniskt acceptabelt sätt.

Hög nivå Utöver A - B

- C. Ytterligare skyddsåtgärder utöver den huvudsakliga reningen i anordningen vidtas. Exempelvis kan det finnas behov av att förbjuda vissa utsläpp, att göra utsläppspunkten mer svårtillgänglig, att öka anordningens robusthet eller att lägga till reningssteg som ytterligare reducerar föroreningsinnehållet, ökar uppehållstiden, utjämnar varierande flöden eller tar emot eventuellt bräddat vatten.

Miljöskydd

Normal nivå

- A. Teknik som begränsar användningen av vatten används, t.ex. vattensnåla armaturer.
- B. Fosfatfria tvättmedel och hushållskemikalier används.
- C. Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 90 % reduktion av organiska ämnen (mätt som BOD7 eller BOD 5)
- D. Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 70 % reduktion av fosfor (tot-P).
- E. Avloppsanordningen möjliggör återvinning av näringsämnen ur avloppsfraktioner eller andra restprodukter.
- F. Åtgärder vidtas för att minimera risk för smitta eller annan olägenhet för djur.

Hög nivå

Utöver A-C, E och F

- G. Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 90 % reduktion av fosfor (tot-P)
- H. Avloppsanordningen kan förväntas uppnå minst 50 % reduktion av kväve (tot-N)

SÄRSKILT SKYDDSVÄRDA OMRÅDEN

Natura 2000

Natura 2000 innebär värdefulla naturområden inom hela EU. Reglerna motsvarar delar i EU:s Fågeldirektiv & Art- och habitatdirektiv. Eftersom områdena är särskilt skyddsvärda krävs det tillstånd att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Ett sådant tillstånd får lämnas endast om verksamheten eller åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder inte:

1. kan skada den livsmiljö eller de livsmiljöer i område som avses att skyddas,
2. medför att den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna. Myndigheter som





meddelar ett beslut som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område ska särskilt bevaka att en gynnsam bevarandestatus upprätthålls för de livsmiljöer och arter som behöver skyddas i området, enligt förordningen om områdesskydd 19 §.

Till varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan. Bevarandeplanen ger en beskrivning av det aktuella Natura 2000-området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena, samt anger förutsättningar för skötsel. Den ska också underlätta vid eventuella tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Länsstyrelsen är ansvarig för att ta fram bevarandeplanerna.

I Höganäs kommun finns följande sju Natura 2000-områden:

- Kullaberg
- Skälderviken
- Nordvästra Skånes havsområde

Dessa är skyddade genom Fågeldirektivet samt Art och habitatdirektivet.

- Mölle Hässle-Kullens havsbad
- Skäldervikens östra klippkust
- Jonstorps-Vegeåns mynning
- Zackows mosse

Dessa är skyddade genom Art och habitatdirektivet.

Alla dessa områden har en bevarandeplan med angivna bevarandeåtgärder och bevarandestatus. Alla bevarandeplaner finns på länsstyrelsens hemsida under rubriken skyddade områden. Ytterligare högre krav än hög skyddsnivå för miljöskydd kan bli aktuellt. Vid ansökan om ny avloppsanläggning med risk för påverkan på Natura 2000-område skickas ärendet på remiss till länsstyrelsen.

Naturreservat

Inom Höganäs kommun finns 13 naturreservat.

- Nyhamnsläge-Strandbadens kusthedsreservat
- Kustheden Nyhamnsläge – Lerhamn
- Möllehässle
- Västra Kullabergs
- Östra Kullaberg
- Lunnabjär
- Strandhagens naturreservat
- Nabbens naturreservat
- Skäret
- Bölsåkra-Tranekärr naturreservat





- Vitsippeskogen
- Jonstorp- Vegeåns mynning
- Görslövsåns mader

Ärenden som berör naturreservaten skickas på remiss till länsstyrelsen.

Bygg- och miljönämndens ställning

Bygg- och miljönämnden förespråkar i första hand en kommunal anslutning. I de fall där detta inte är möjligt anses moderna avloppsanläggningar i de flesta fall vara ett fungerande alternativ. En enskild bedömning måste dock göras i varje enskilt fall.

Många minireningsverk har installerats i Höganäs kommun genom åren. Det har dock visat sig att funktionen i flera fall är otillräcklig. För att förekomma undermålig rening krävs regelbunden skötsel och service av sakkunnig. Bristen på skötsel och egenkontroll resulterar i att anläggningen inte renar som den ska. Det kan röra sig om brist på kemikalier, feldosering av kemikalier, att fosforfällor inte byts ut med rätt intervall med mera.

BEDÖMNING AV SKYDDSNIVÅER VID TILLSTÅNDSPRÖVNING

I de allra flesta fall ansöker fastighetsägare i Höganäs kommun om att koppla det renade vattnet direkt till dräneringsledning. Detta innebär att det ställs krav på hög nivå miljöskydd och beroende på teknik och dess dokumentation, någon form av efterpolering innan utsläpp sker till dräneringsledning och vidare till recipient.

Miljöskydd

Normal skyddsnivå för miljöskydd gäller i samtliga fall där det inte bedömts att hög skyddsnivå gäller.

Hög skyddsnivå miljöskydd gäller i följande fall:

Utsläpp till vatten

1. Utsläpp som sker direkt till en vattenförekomst som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status avseende näringsämnen enligt VISS
2. Utsläpp till dräneringssystem eller dike som mynnar i en vattenförekomst enligt punkt 1.
3. Utsläpp till ytvatten som mynnar i vattenförekomst enligt punkt 1

Utsläpp till mark

Utsläpp till mark inom 100 meter från

1. en vattenförekomst som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå god ekologisk status avseende näringsämnen enligt VISS eller
2. ytvatten som mynnar i vattenförekomst enligt punkt 1





Skyddsvärda naturområden

Utsläpp i eller till skyddsvärda naturområden om syftet med skyddet kan påverkas negativt av små avlopp. Det gäller områden som till exempel:

- Natura 2000-områden
- Naturresevat

Hälsoskydd

Normal skyddsnivå för hälsoskydd gäller i samtliga fall där det inte har bedömts att hög skyddsnivå gäller.

Hög skyddsnivå hälsoskydd gäller i följande fall:

- Inom påverkansområde för vattentäkt
- På en plats där det inte kan säkerställas ett tillräckligt horisontellt skyddsavstånd från utsläppspunkten till närliggande dricksvattentäkter.
- Inom 200 meter av en kommunal badplats, en badplats som omfattas av badvattendirektivet eller en annan större allmän badplats.

KRAV VID PRÖVNING

Allmänna krav

- Anläggningen är prövad i oberoende tester utförda av sakkunniga i fullskaliga försök eller i likvärdig utredning utförd av sakkunnig. Testerna ska vara utförda i nordiska förhållanden (bland annat relevant vattentemperaturen).
- Prefabricerade anläggningar så som till exempel minireningsverk ska vara provade enligt den europeiska standarden (Europeisk standardiserad testmetod) För minireningsverk gäller SS EN 12566-3(2005). CE-märkningen ska redovisa reningsgrad för BOD5/BOD7, totalfosfor (tot-P) och totalkväve (tot-N).
- Anläggningen klarar de reduktionskrav som anges i allmänna råden (NFS 2016:17), se tabell 1 sidan 14.
- En ansökan/anmälan om installation av infiltrationsanläggning ska innehålla en siktanalys eller ett perkolationstest samt längd- och sektionssritning.
- En provgrop ska grävas i samband med en ansökan/anmälan om installation av infiltrationsanläggning, markbädd eller grundvattenkänslig teknik. Provgropen ska grävas nära tilltänkt placering av anläggningen.
- Syftet med poler-steget är att reducera smittämnen och kan i vissa fall beroende på val av efterbehandling fungera som en säkerhetsbarriär vid driftstörningar. Tillverkaren ska kunna redovisa lämpligt poler-steg för respektive typ av anläggning.

Utsläppspunkt

- Vid utsläpp i dike måste detta klara den ökade belastningen som avloppsvattnet ger.
- Utgående avloppsvatten inom 200 m från kommunala badplatser bör uppnå badvattenkvalité enligt vägledning för badvatten (direktiv 2006/7/EG).





- Utsläppspunkten bör inte placeras så att avloppsvatten släpps direkt till en ytvattenförekomst enligt vattenförvaltningens definition.
- Utsläpp av renat avloppsvatten ska så långt det är möjligt utformas så att ytterligare rening kan ske naturligt, till exempel genom att avleda till öppet dike, fördröjningsmagasin eller liknande innan vattnet slutligen når recipienten.

Underhåll

För avloppsanordningar som kräver regelbunden skötsel och underhåll för att fungera optimalt ska avloppsanordningen ha årlig tillsyn av sakkunnig.

Entreprenörsintyg

Krav ställs på att anordningen ska utföras enligt ansökan eller på annat sätt som föreskrivs i tillståndet, samt att utförandet av angivna kritiska delar ska dokumenteras med bilder. Dokumentationen av denna kontroll samt ett intygande av installatören att anordningen är utförd enligt beslutet ska skickas till miljöavdelningen. Upptäcks brister vid granskningen kommer en utredning om påverkan och en rimlighetsavvägning om krav på åtgärder enligt 2 kap. 7 § miljöbalken att ställas. I enlighet med Havs och vattenmyndighetens allmänna råd (2016:17) ska inrättande ske av sakkunnig.

Provtagning i samband med installation

När anläggningen varit i drift i minst tre månader men högst ett år ska utgående avloppsvatten från anläggningen analyseras på följande parametrar:

- totalkväve (N-tot),
- totalfosfor (P-tot) och
- biokemisk syreförbrukning (BOD₇, BOD₅)

Analysresultat ska redovisas för tillsynsmyndigheten. I tabell 1 redovisas reduktionskrav och riktvärden avseende hög skyddsnivå miljöskydd.

Tabell 1.

Parameter	Reduktion%	Förväntad högsta utgående halt, mg/ l
BOD7	Minst 90	30
P-tot	Minst 90	1,0
N-tot	Minst 50	40

Årlig service, kontroll och tillsyn

Krav ställs på årlig kontroll av minireningsverk eller andra störningskänsliga tekniker. Kontroll ska utföras av sakkunnig person. I samband med entreprenörsrapporten ska en kopia på skötsel- och serviceavtal eller motsvarande skickas in. Skötselavtal ska tecknas med sakkunnig. Kan man visa att man som fastighetsägare själv har dokumenterad kunskap att sköta anläggningen, kan det göras undantag från krav på serviceavtal med utomstående.





I Höganäs kommun ska alla installerade minireningsverk få tillsyn vart tredje år. Minireningsverk är mycket beroende av skötsel och god egenkontroll. Tillsynen innebär att verksamhetsutövaren redovisar serviceavtal och serviceprotokoll. Protokollet får inte vara äldre än tolv månader. Protokollet ska även innehålla analysresultat gällande ortofosfat, turbiditet samt även pH-värde om anläggningens funktion kräver fosforfälla.

Vid avvikelser kan miljöavdelningen begära att fastighetsägaren redovisar, kvitto på inköp av kemikalier, byte av fosforfälla men eventuellt också att renat avloppsvatten skickas in för analys till ackrediterat laboratorium. Analysen ska omfatta totalkväve (N-tot), totalfosfor (P-tot) samt biokemisk syreförbrukning (BOD₇, BOD₅), samt vid förekomst av fosforfälla pH-värde. Vid hög skydds nivå hälsoskydd ska även analysen innehålla E-coli och koliforma bakterier.

Befintliga bostäder utbyggnad med kommunalt VA inom 3 år

Inom områden som ska omfattas av verksamhetsområde för spillvatten inom 3 år ställs inte krav på åtgärder annat än vid uppenbar risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Befintliga bostäder utbyggnad med kommunalt VA inom 4-10 år

Inom områden som ska omfattas av verksamhetsområde för spillvatten inom 4-10 år ställs krav på åtgärder beroende på status och ålder på befintlig avloppsanläggning. Nya ansökningar ges tidsbegränsade tillstånd för avloppsanläggningen som anpassas till tidspanen för VA-utbyggnaden.

Ny- eller tillbyggnad

Vid utbyggnad eller komplettering på fastigheter med Attefallshus, görs bedömning i de enskilda fallen. Riktlinjerna är att om tillbyggnaden möjliggör en högre belastning än vad gällande tillstånd tillåter, ställs krav på en ny eller större avloppsanläggning.

Slutna tankar

Sluten tank för allt avloppsvatten (WC+ BDT) godkänns inte i nya ansökningar annat än i absoluta undantagsfall. Sluten tank får normalt enbart beviljas för WC och det ställs krav på snålspolande toalett (genomsnittlig volym om högst 1,0 liter per spolning). Vakuumpolett rekommenderas vid installation av sluten tank för att få ner kostnaderna för tömning och därmed sker ingen ökad miljöbelastning med avseende på ökad tung trafik för tömning.

Tankens storlek ska vara minst 3 m³ för fritidsbostad och 6 m³ för permanentbostad. Bad-, disk- och tvättvatten leds till en separat avloppsanordning med lokalt omhändertagande.

Dispensmöjlighet

Bestämmelser angående dispensmöjligheter för bland annat slamtömningsintervall och eget omhändertagande av slam och fosforfällor regleras i Höganäs kommuns renhållningsordning.





Alnarp Cleanwaters ” ProAct” bedöms idag inte vara en slamavskiljare och tömning av dessa ska ske efter behov. Dispens för förlängt slamtömningsintervall behöver inte sökas för denna typ.

Fosforfällor

Att samla in och behandla fraktioner från enskilda avlopp är en del av kommunens avfallsansvar. Filtermaterial från fosforfällor räknas som kommunalt ansvar. När fosforfällan är uttjänt vid pH 9 eller då utgående fosforhalt överstiger 1 mg/l ska filtermaterialet bytas ut. Hämtning ska ske av kommunens entreprenör, möjlighet finns att söka befrielse från hämtning av avfallet. Kravet är då att materialet ska spridas på jordbruksmark och i första hand där det finns ett kalkningsbehov. Är spridningen i syfte att enbart göra sig av med avfall medges ingen dispens. Materialet ska hygieniseras och torkas innan spridning på lämplig plats, till exempel på en gjuten platta.

I Höganäs kommun medges även befrielse från hämtning av fosforfälla om entreprenör byter och tar med sig säcken. Lagring ska då ske på anmäld plats och spridning ske på jordbruksmark i kommunen, spridningen ska ha ett tydligt syfte. En förutsättning är att det sker på fullt betryggande sätt utan att det uppstår problem för människors hälsa eller miljön. Naturvårdsverkets Kungörelse (1994:2) med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket är tillämplig.

Detta innebär enligt 7§ att materialet inte får användas på:

1. på betesmark,
2. på åkermark som skall användas för bete eller om vallfodergrödor skall skördas inom tio månader räknat från slamspridningstillfället,
3. på mark med odlingar av bär, potatis, rotfrukter, grönsaker eller frukt, dock ej frukt på träd.
4. på mark avsedd för kommande odling av bär, potatis, rotfrukter eller sådana grönsaker som normalt är i direkt kontakt med jorden och normalt konsumeras råa, under tio månader före skörden.

Kretslopp i Höganäs

Vid tömning av slutna tankar och slamavskiljare samlas slam och latrin från små avloppsanläggningar in och förs till reningsverket. Det färdigprocessade slammet återförs sedan till åkermark genom slammet som är Revaq-certifierat.

RUTINER FÖR ARBETET MED SMÅ AVLOPP

Avloppsklasser i ärendehanteringssystemet

I miljöavdelningens register delas idag de enskilda avloppen in i följande klasser:

- 1) ”Dåliga” avlopp; i första hand anläggningar som saknar längre gående rening än slamavskiljning av WC-vatten. Hit räknas också så kallade ”sandfilterbrunnar” samt sjunkbrunnar och stenkistor om spillvatten från WC leds till dessa.
- 2) ”Halvbra” avlopp





Klassen delades 2016 i två undergrupper:

- Klass 2 består av permanentbostäder med anläggningar som inte är helt godkända. Det kan handla om markbäddar som är för små eller har andra brister. Här finns också permanentbostäder som har rening av WC-vatten men inte av BDT-vatten.
 - Klass 2f består i huvudsak av fastigheter med fritidsboende och mycket enkel sanitär standard. (Ingen vattenklosett, många saknar indraget vatten.)
- 3) Som "Bra" räknades från början alla anläggningar som uppfyllde kraven enligt de tidigare (AR 87:6) allmänna råden för små avloppsanläggningar. Många av dessa är idag 30-40 år gamla och reningsfunktionen antas vara bristfällig.
- 4) Den fjärde bedömningsklassen (klass 4) består av anläggningar som uppfyller kraven i de nu gällande allmänna råden (HVMFS 2016:17). Här finns även en undergrupp (4t). Oftast redovisas klass 4 och 4t tillsammans eftersom anläggningarna i båda klasserna är godkända (inget orenat vatten släpps ut).
- De flesta i klass 4 är minireningsverk installerade de senaste åren.
 - Klass 4t är anläggningar där allt spillvatten (även BDT-vatten) samlas i en sluten tank. Många av anläggningarna är publika, med säsongsbetonad belastning, typexemplet är den allmänna toaletten vid Josefinelusts parkering.

Strävan är att alla avloppsanläggningar på sikt ska tillhöra klass 4.

En praxis som utvecklats vid prövning, är att det reade vattnet ska hålla badvattenkvalitet med avseende på bakterieinnehåll. Badvatten får innehålla högst 100 E. coli och 100 intestinala enterokocker per 100 ml, för att vara tjänligt, respektive upp till 1 000 E. coli och upp till 300 intestinala enterokocker för att vara tjänligt med anmärkning.

ATT UNDERLÄTTA FÖR KRETSLOPP

Kommunen bör verka för att underlätta återföringen av näringsämnen från latrin och slam till åkermark, vare sig detta sker direkt från hushållen, via kommunens reningsverk eller via ett eventuellt framtida större insamlingssystem.

Vi måste också övervaka insamlingen av filtermaterial från de små reningsverken så att denna sker på ett kontrollerat och strukturerat sätt.

Viktiga principer är:

- Vid nybyggnation utanför verksamhetsområde bör det anläggas separata ledningar för WC-vatten och BDT-vatten inne i huset. Detta gäller även om ledningarna sammanförs till en gemensam ledning utanför huset, för rening i till exempel ett reningsverk. På så sätt är det möjligt att senare installera separata system för WC- och BDT-vatten, till exempel en sluten tank för insamling av WC-vatten och en markbädd för BDT-vattnet.
- Den som önskar etablera ett nytt avloppssystem för uppsamling av humanurin eller WC-vatten i sluten tank bör ha rätt att få detta beviljat, förutsatt att uppsamlingen sker med hjälp av extremt snålpolande toaletter.





- Den som installerar ett reningsverk eller annan anläggning med ett system för slamavvattning bör kunna beviljas tillstånd att själv omhänderta slammet. Fastighetsägaren ska då redan i samband med ansökan om installation av anläggningen redovisa en godtagbar rutin för omhändertagandet av slammet.

Inom ett befintligt kommunalt VA-område eller ett område där kommunal VA-utbyggnad har påbörjats ska följande principer gälla vid handläggning av enskilda avlopp:

- De boende i området uppmanas att ansluta sig till avloppsnätet inom ett år efter det att de har anvisats anslutningspunkt av VA-avdelningen.

MILJÖAVDELNINGENS ARBETSPLAN 2023-2026

Små avlopp som inte lever upp till dagens krav

Fortsatt arbete kommer att ske med att ställa krav på de avlopp som inte lever upp till dagens krav och inte har någon planerad kommunal anslutning till spillvattennätet. Aktuella utbyggnadsområden redovisas i nuläget i kommunens VA-plan och från 2024 i kommunens Vattentjänstplan som är under framtagande.

Tillsyn minireningsverk

Miljöavdelningen driver idag två tillsynsprojekt:

- Grupp 1 de allra äldsta minireningsverken cirka 50 stycken samt
- Grupp 2, ytterligare 50 stycken

Projekten kommer att drivas vidare tills underlag för bedömning av egenkontroll och reningseffekt har inkommit och bedömning gjorts att de kan avslutas. Under 2024 kommer grupp 3 att tas och då ingår de minireningsverk som är senast anlagda dock inte yngre än 3 år.

Tillsyn äldre markbäddar och infiltrationer

Det planeras att starta tillsyn under 2025 på de anläggningar som kom till innan miljöbalken och är beslutade enligt Naturvårdsverkets allmänna råd för små avloppsanläggningar 87:6, för att utreda om dessa klarar dagens krav eller behöver åtgärdas.

